

Welkom en stilte

intochtspesalm 25:1. 2 en 3

Bemoediging en groet

Bij het liturgisch bloemstuk:

Hemel en aarde raken verbonden

mensen wereldwijd bekennen elkaar

in het teken van de bloembol

nieuw leven breekt door

hoe klein ook het begin.

Houd moed, Heb geduld, kijk vooruit

het komt goed.

Op de eerste zondag van de advent, kijkt de Kerk in haar liturgie nog niet zozeer naar de verwachting van die eerste komst van Christus, tweeduizend jaar geleden, toen Gods Zoon geboren is in de stal van Bethlehem. Nee, aan het begin van de advent richt de liturgie zich op de tweede komst van Christus, wanneer Hij zal wederkomen in heerlijkheid, zal oordelen over de levenden en de doden, en de verlossing zal voltooien. Wanneer Zijn tweede komst zal zijn, weet niemand: noch voor ons persoonlijke leven, noch voor het einde der wereld. Daarom roept Christus op tot waakzaamheid en geloof.

Gebed om ontferming

Barmhartige God, U die onze harten en gedachten kent,

bij U komen we met onze zorgen over deze wereld,

waar zoveel mensen in armoede leven, zonder kans om daaraan te ontsnappen.

Heer, U ziet die mensen, de kinderen in de knel, de wanhopige ouders.

Heer, ontferm U over hen.

Schepper van hemel en aarde, we roepen U aan vanwege de vluchtelingen die verdrinken in de Middellandse Zee.

Bij U leggen we de verschrikking neer van zoveel doden.

Voor uw aangezicht brengen wij de levens van mensen die oorlog ontvluchtten, die hoopten op een beter leven, en die verdwenen in zee. Christus, ontferm U.

In deze tijd neemt het aantal mensen dat lijdt aan depressieve gevoelens en gedachten toe. Dankzij de crisis zien veel mensen het leven niet meer zitten.

En anderen lijden aan de eenzaamheid, omdat er geen bezoek meer komt.

Heer, ontferm U over deze wereld.

Heer, ontferm U over ons, door Jezus Christus, Amen.

De lofzang van Zacharias, lied 158 b

Gebed voor de opening v.h. Woord: dienstboek.

Lezing Jesaja 63c-64:8,

Lied 437: 1, 2, 4 en 5.

Lezing Marcus 13:24-37

Lied 462: 1, 2, 3 en 5

Verkondiging

Orgelspel

adventslied 451: 1, 2 en 3

Gebeden

Slotlied 1005: 1, 2 en 4

Zegen, amen.

Gemeente van onze heer Jezus Christus,

De tekst uit het evangelie van vandaag begint heel groots, met een zons- en maansverduistering, kosmische tekenen die de wederkomst van de Mensenzoon aankondigen. Het hele universum is onder de indruk van de macht en glorie die de Zoon dan ten toon spreidt.

Maar na dat grootse begin, wordt het blikveld steeds wat kleiner. Een vijgenboom die uitloopt, de zomer is in aantocht. Jezus spreekt jullie, zijn leerlingen, direct aan: Zo moeten jullie ook weten dat het einde nabij is.

En tot slot een gelijkenis, die jullie eraan moet herinneren om waakzaam te zijn.

Dan gaat het over de relatie tussen de gemeente en haar Heer. Dat lijkt van ondergeschikt belang, maar schijn bedriegt. Want die relatie staat hier centraal temidden van al die kosmische tekenen. Juist de waakzame gemeente heeft een rol in Gods heilsplan. De zon, de maan en de sterren hebben geen oren om Gods Woord te horen. Zij kennen geen zonde en geen genade. Wat voor God echt telt, is hoe zijn dienaren zich gedragen. Het staat er zo mooi: de Heer droeg het beheer over aan zijn dienaren, die elk een eigen taak kregen. Elke een eigen taak! Niemand kan gemist worden. Er staat heel wat op het spel.

Veel mensen worden bang door de kosmische verschijnselen, die hier genoemd worden. Zon, maan en sterren vergaan. Maar de bedoeling is niet dat wij daardoor ontregeld worden en ons in een veilige plek, een bunker of zo, terug gaan trekken. Sommige mensen deden of doen dat wel; ze slaan zoveel blikvoer en andere spullen in, dat ze een paar jaar onder de grond kunnen overleven. Maar dat is niet de bedoeling van deze tekst. Het gaat er namelijk om dat de oude wereld vergaat, om plaats te maken voor iets volkomen nieuws, iets positiefs: een zomer die in aantocht is.

De oproep “Weest waakzaam”, die we in de advent vaak zullen horen, roept ons op om met verwachting uit te zien naar datgene wat ons bestaan inhoud, levensvreugde en zin zal geven. We kunnen een moment denken aan een luchthaven, wanneer de vlucht al een tijdje geland is, en de tijd er ongeveer gekomen is dat de eerste passagiers uit de deuren van de aankomsthal zullen komen met hun baggage in de hand. Alle aanwezigen buiten kijken nu vol verwachting en waakzaam naar die deuren van de aankomsthal en zodra de passagiers eruit beginnen te komen, speuren de aanwezigen nog aandachtiger naar de gezichten van de passagiers, want ze willen voorkomen dat degene die ze zijn komen ophalen en die ze hartelijk willen verwelkomen, door hen niet zouden worden gezien. Als je niet waakzaam bent, zou het kunnen gebeuren dat je ze over het hoofd hebt gezien en dat ze verderop zullen staan rondkijken, in eerste instantie teleurgesteld dat ze niet worden verwelkomd en niet die enthousiaste begroeting krijgen die ze verwacht hadden. Om dat te voorkomen, kijken alle aanwezigen waakzaam en gespannen naar alle passagiers die naar buiten komen.

Zo roept de Adventstijd ons op, om met verwachting uit te zien naar God. En om waakzaam na te denken over wat in ons leven beter kan, en wel om te voorkomen dat de komst van God aan ons voorbijgaat. Om te voorkomen dat we leven alsof God er niet echt zou zijn. Daarom heeft de adventstijd ook een aspect van vergiffenis vragen voor de toekomstelingen, fouten en zonden die ons traag maken in het geloofsleven en die maken dat we een stuk verwijderd raken van het enthousiasme voor de dingen van God.

De adventstijd is daarom aan de ene kant wel een vreugdevolle tijd, een tijd van uitzien naar het naderende kerstfeest, gezellig en dankbaar voor alles wat ons licht en warmte brengt in het leven, maar de adventstijd is ook doortrokken van een oproep tot bezinning. De advent roept ons ook op tot dat besef van: we zijn wel echt onvolmaakte mensen. Vaak hebben we het gebed laten liggen, zijn we geleidelijkaan minder tijd en aandacht gaan besteden aan onze geloofs-beleving en is daardoor God ook in ons leven een mindere rol gaan spelen.

We hebben ook Gods gerechtigheid uit het oog verloren. We zijn mede schuldig geworden aan al het onrecht in de wereld. Helaas niet alleen ver weg. De berichten over de toeslagen affaire in ons land zijn een voorbeeld van die schuld. Huizen moesten gedwongen verkocht worden, gezinnen kwamen in grote schulden terecht, scheidingen, kinderen die van de ene plek naar de andere gesleept werden, etc. etc. De ellende die bij mensen is aangericht is haast niet te overzien.

Deze bezinning hebben we echt nodig, gewoon omdat dit een stuk realiteit is. De eerste lezing is daarom heel belangrijk om in alle eerlijkheid tot die zelf-reflectie te komen. De tekst van Jesaja verwoordt heel krachtig dat besef van eigen onvolmaaktheid, dat besef van het geleidelijkaan afgedreven zijn van de dingen van God:

“Wij allen zijn onrein geworden”, zegt hij. En: “er is niemand die uw naam aanroept, die zich ertoe zet uw hand te grijpen.” Toch heeft de profeet ook een goede boodschap, een herinnering aan Gods trouw en zijn ontferming over mensen die een beroep op Hem doen. Geen oog zag ooit een god buiten u, die opkomt voor wie op Hem wacht. U komt ieder tegemoet die van harte rechtvaardig handelt, die uw weg gaat, met u voor ogen! Als je je inzet voor de rechten van de misdeelden en voor de heiliging van Gods naam, dan gebeurt het. Dan komt Hij je tegemoet.

Het eindigt met een innige oproep tot God: Toch Heer, bent u onze vader, wij zijn het werk van uw handen. En: zie ons aan: wij zijn toch uw volk? Het is als de thuiskomst van de verloren zoon. De verlorene herinnert zich weer wie zijn vader is, hij komt naar huis en zijn Vader staat hem al op te wachten. Ze vinden elkaar weer, ze vallen in elkaars armen. Zo wordt het kwaad teniet gedaan en de goede verhoudingen hersteld. De profeet herinnert het volk aan de thuiskomst, die hen wacht. Geef niet op, vertrouw op Gods goedheid en genade. Maak nu een nieuw begin, dan zal je thuis komen bij God.

Ten slotte. Laten we in deze adventstijd naast de gezellige dingen ook tijd en aandacht vrij maken voor bezinning en voor het weer versterken van ons geloof. De coronapandemie heeft ons allen bewust gemaakt van hoeveel van wat wij doen en belangrijk vinden, eigenlijk maar heel relatief is. De economie kreeg zomaar een terugslag, ons leven stond maandenlang op zijn kop. Er worden allerlei maatregelen genomen, waarvan men de uitwerking niet goed overziet. Bijvoorbeeld het vuurwerkverbod, dat er nu juist toe leidt dat jongeren al in november vuurwerk af gaan steken. Sommige maatregelen werken averechts. Zo ook bij de ouderen in de verpleeghuizen, die maandenlang geïsoleerd werden en daardoor sterk vereenzaamden. Laten wij de wake-up call verstaan. Laten we weer van Gods genade leven, waakzaam en hopen op het heil dat God kan schenken, Amen.